

«ПОДОРОЖІ
СИНДБАДА»
ТА ІНШІ
АРАБСЬКІ КАЗКИ

УДК 82-31
ББК 83.3(7)
П44

Серію «Богданова шкільна наука» засновано 2013 року

Переклад з арабської *Сергія Рибалкіна*
Літературна редакція *Романа Гамади*
Ілюстрації *Андрія Антоніва*

П44 **«Подорожі Синдбада» та інші арабські казки :**
казки / пер. з араб. Сергія Рибалкіна ; літ. редак.
Романа Гамади. — Тернопіль : Навчальна книга —
Богдан, 2014. — 184 с. — (Серія «Богданова шкільна
наука»).

ISBN 978-966-10-3625-3 (серія)

ISBN 978-966-10-3914-7

Любий читачу! Книга, яку ти тримаєш перед собою, — відлуння тих давніх часів, коли у світі ще панувала магія. Знайшовши стару лампу, можна було випадково викликати всемогутнього джина. Граючись на вулиці з однолітками — несподівано зустріти чаклуна з далеких країн... Світ змінився, але вічні цінності залишилися. Наша книга — саме про них. Про боротьбу добра і зла, про підступність і благородство, боягузтво і звитягу. До збірки входять оповідання, що пройшли випробування часом: історії про Синдбада-мореплавця, Аладдіна та чарівну лампу, Алі-Бабу та сорок розбійників.

Ці герої могли тобі зустрічатися і раніше — наприклад, на сторінках коміксів або на екрані телевізора. Однак лише у нашій книзі ти можеш ознайомитися з оригінальною версією тексту — вперше в Україні публікується прямий переклад з арабської мови. Тому тобі, дорогий читачу, випадає унікальна нагода познайомитися з відомими сюжетами у незмінному, автентичному вигляді — так, як ці історії жителі Близького Сходу передавали з уст в уста сотні років тому...

УДК 82-31
ББК 83.3(7)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-3625-2 (серія)
ISBN 978-966-10-3914-7

© Видавництво «Навчальна книга—
Богдан», 2014

РОЗПОВІДЬ ПРО ЦАРЯ ШАГРІЯРА

Розповідають — та лишень Аллах добре те знає, — що в сиву давнину, за далеких часів, владарював на островах Індії та Китаю цар Шагріяр. Він приводив до себе на ніч юну дівчину, а вранці велів убивати її. Так тривало три роки. В місті зчинився гвалт. Батьки почали тікати зі своїми дочками, і тут не залишилося вже жодної дівчини. Аж ось настав той день, коли цар Шагріяр, своїм звичаєм, наказав візирові привести йому дівчину, і той шукав її, напитував, але так і не зміг знайти. Тож подався він, стурбований і зажурений, додому, боячися гніву царя.

А той візир мав дві дочки, напрочуд стрункі, сповнені тонкої краси й чарівності. Старшу звали

Шагразада, молодшу — Дуньязада. Старша прочитала багато книг — це були літописи, життя давніх царів, легенди й перекази про далеких предків. Кажуть, що вона зібрала тисячу книг про глибоку мислившину різних народів та багатьох поетів. Отож вона, Шагразада, запитала батька:

— Що з тобою, татку? Я бачу, ти чимось заклопотаний і зажурений. Про це хтось із поетів писав:

Скажи сумному: «Не журись!

Не вік печаль триває, —

Минають радощі життя,

і смуток теж минає».

І тоді батько розповів дочці про той клопіт, якого завдав йому цар.

— Ради Аллаха, татку, — вигукнула Шагразада, — віддай мене заміж за царя, і тоді я або залишуся жити, або стану викупом за дочок мусульман і врятую їх від нього.

— Заклинаю тебе Аллахом, не наражайсь на цю смертельну небезпеку! — сказав батько.

— Але ж так має бути! — мовила Шагразада.

Тоді батько відвів її до царя Шагріяра.

А перед тим Шагразада намовила свою сестру, що та має зробити:

— Я покличу тебе, ти весь час будеш при мені в царській опочивальні і скажеш: «Сестро, поговори з нами, розкажи нам що-небудь, аби швидше минула ця ніч». Тоді я розповім щось, завдяки чому, з ласки Аллаха, настане наше визволення.

І ось візир привів до царського палацу свою дочку Шагразаду. Побачивши його, цар зрадів.

— Маєш те, що мені потрібно? — запитав він у візира.

— Так, — відповів той.

І Шагріяр одразу ж наблизився до Шагразادي, але вона почала плакати, і він запитав її:

— Що з тобою?

— О царю, в мене є менша сестра, і я хочу попрощатися.

Тоді цар послав по Дуньязаду. Прийшовши до сестри, вона привіталася, міцно обійняла її й сіла біля ложа в ногах. Коли Шагріяр і Шагразада стали розмовляти, Дуньязада сказала:

— Ради Аллаха, прошу тебе, сестрице, розкажи нам що-небудь, аби швидше минула ніч.

— З великою охотою й радістю, якщо дозволить наш найясніший цар.

І Шагріяр, який страждав від безсоння, охоче погодився послухати якусь оповідку.

Упродовж тисячі й однієї ночі розповідала Шагразада цікаві історії цареві. За цей час дівчина народила від Шагріяра трьох хлопчиків, а коли скінчила розповідь, звелася на ноги і, поцілувавши перед царем землю, сказала:

— О, царю часу, усіх епох прикрасо, я — твоя рабиня, і ось вже тисячу й одну ніч, як переповідаю тобі оповідки про пращурів і стародавні повчання. Тож чи маю я право перед твоєю величністю висловити побажання?

І цар відказав їй:

— Кажі, Шагразадо, і ти отримаєш, що зажадаєш.

Тоді вона покликала няньок і євнухів і звеліла їм:

— Принесіть-но моїх дітей.

І вони хутко принесли їх, а то було троє синів, один із яких ходив, інший повзав, а третій смоктав груди. Тож коли їх принесли, Шагразада взяла їх, поставила перед царем і, поцілувавши перед ним землю, сказала:

— Ці діти — твої сини, царю часу, і я бажаю, аби ти помилував мене заради цих дітей. Якщо ти вб'єш мене, діти залишаться без матері і не матимуть жінки, яка б їх добре виховала!

Тут цар заплакав, притиснув дітей до грудей і сказав:

— Клянуся Аллахом, Шагразадо, я помилував тебе перш, ніж з'явилися ці діти, бо побачив, що ти честива, благородна і богобоязлива. Нехай благословить тебе Аллах, твоїх батька, матір, рід і родичів усіх. Закликаю Його у свідки, що я вже давно звільнив тебе від усього, що може завдати тобі шкоди.

І Шагразада поцілувала цареві руки й ноги, дуже зраділа й вигукнула:

— Нехай продовжить Аллах життя твоє, примножить гідність твою і велич.

І царський палац сповнила радість, аж вихлюпнувшись у місто. То була ніч, що не вкоротшує життя, світліша від дня. А на ранок цар від щастя сів: він добро роздавав та за військом послав.

Коли ж воїни прибули, він нагородив свого візира, батька Шагразади, гарним коштовним одягом і сказав йому:

— Хай захистить тебе Аллах за те, що ти видав за мене заміж свою благородну дочку, яка посприяла моєму каяттю в убивстві чужих дочок. Я достеменно переконався, що вона благородна, чиста й розумна, й Аллах наділив мене від неї трьома синами. Тож хвала Йому за таку прещедру милість.

Потому він нагородив почесними одежами усіх візирів, емірів та державних мужів і наказав прикрашати місто упродовж тридцяти днів. І жоден із мешканців не витрачав на те ані власного диргема, — навпаки, всі витрати і сплати робилися з царевої скарбниці. Місто як ніколи гарно прикрасили, барабани гриміли, флейти звучали, всі музики грали, від царя дари приймали, жебракам і нужденним милостиню роздавали. Цар не оминув своєю щедрістю жодного підданого чи мешканця держави.

І зажив він разом зі своєю челяддю у щасті й свободі, радості й насолоді, допоки не прийшла до них Руйнівниця благ і Губителька сіромах. Тож хвала Тому, Кого плинність часу не зачіпає, ніяка зміна не вражає, Хто геть усюди поспіває, від Кого досконалішим ніхто не буває. Молитва і мир імамові Його величі, панові всіх людей, господу нашому Мухаммаду, який серед Його творінь є вінець, через якого ми благаємо Аллаха про найліпший кінець.